

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Subsidieregeling voor maatschappelijke initiatieven Trans-Atlantisch slavernijverleden voor het Caribisch deel van het Koninkrijk

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

De betrokken partijen bestaan uit private partijen en natuurlijke personen die gebruik willen maken van de subsidieregeling. Dit zijn organisaties uit het middenveld die maatschappelijke initiatieven opzetten, zoals stichtingen en instituten die zich richten op het slavernijverleden, maar ook burgers die initiatieven opzetten gericht op de bewustwording, erkenning, herdenking of doorwerking van het Trans-Atlantische slavernijverleden.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De regeling maakt het verstrekken van subsidies voor initiatieven ten behoeve van nazaten van tot slaaf gemaakt in het Caribisch deel van het Koninkrijk mogelijk. Onder nazaten wordt in deze regeling verstaan de generaties die zijn voortgekomen uit de generaties Afrikaanse mensen, inheemsen uit de Amerika's en Marrons, die vanaf ongeveer 1528 tot 1863/1873 tot slaaf waren gemaakt. Daarnaast beschikt de bredere gemeenschap over relevante kennis. Onder gemeenschap wordt verstaan de nazaten van tot slaaf gemaakten en de groep mensen waarmee ze op basis van gedeelde kenmerken, belangen of die een gevoel van saamhorigheid of interpersoonlijke verbondenheid hebben.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De uitgangspunten voor de subsidieregeling voor de Caribische delen van het Koninkrijk komen voort uit het rapport 'Ketenen van het verleden' – met in het bijzonder haar bijlagen met bijdragen vanuit de eilanden - de kabinetsreactie van 19 december 2022 op het rapport van de Dialooggroep slavernijverleden en de voortgangsbrief van 23 juni 2023 'Brief vervolgt raject excuses slavernijverleden'. Ook zijn met de gemeenschappen en vertegenwoordigers van de ei(landen) in de Caribische delen van het Koninkrijk gedurende 2022 en 2023 diverse intensieve en constructieve gesprekken gevoerd om input op te halen, zoals ook een Caribische Catshuissessie in oktober 2023. Ook wordt in deze regeling rekening gehouden met het *CARICOM Ten Point Plan for Reparatory Justice*.¹

¹ CARICOM TEN POINT PLAN FOR REPARATORY JUSTICE [CARICOM Ten-Point Plan for Reparatory Justice.pdf](https://www.ohchr.org/en/documents/other-documents/caricom-ten-point-plan-for-reparatory-justice) (ohchr.org)

Tevens heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden voor de standaard minimale termijn van 30 dagen van 1 t/m 31 maart ² en is deze regeling getoetst middels inspraakbijeenkomsten met ambtelijk vertegenwoordigers en vertegenwoordiging uit de comités/platformen op de (ei)landen.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Op 1 juli 2021 werd het onderzoeksrapport 'Ketenen van het verleden' van Dialooggroep Slavernijverleden gepresenteerd.³ De Dialooggroep focuste zich op de doorwerking van het Trans-Atlantische slavernijverleden in de hedendaagse samenleving en was gericht op een bredere erkenning en inbedding van dit gedeelde verleden. Op 19 december 2022 bood de Minister-President namens de regering excuses aan voor het Nederlands handelen in het verleden met betrekking tot het slavernijverleden. Op 19 december werd eveneens een kabinetsreactie uitgebracht op het rapport van de Dialooggroep Slavernijverleden⁴ waarin het kabinet zijn visie presenteerde voor een nadere uitwerking van de geboden adviezen: met als uiteindelijke doel een samenleving waarin voor discriminatie en racisme geen plaats is.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Het slavernijverleden laat nog steeds diepe sporen na in de hedendaagse samenleving. In de georganiseerde dialogen over de doorwerking van het slavernijverleden kwam naar voren dat de kennis over het Nederlandse slavernijverleden gering is. De subsidieregeling is een van de maatregelen die gericht zijn op kennis en bewustwording, erkenning en herdenken en de doorwerking en verwerking van het Trans-Atlantisch slavernijverleden, in het geval van deze regeling specifiek in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Uit het rapport van de Dialooggroep volgt dat het gebrek aan bewustwording en erkenning van het slavernijverleden speelt in de maatschappij als geheel.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het huidige beleid dat betrekking heeft op de doorwerking van het slavernijverleden is de aanpak discriminatie en racisme. Deze aanpak bestaat bijvoorbeeld uit het installeren van een Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme en een Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme. Lange tijd is echter de keerzijde van de slavernij onderbelicht gebleven en werd hooguit gezien als een feit dat reeds lang achter ons ligt. Hiermee is voorbijgegaan aan de gevolgen van dit verleden die tot op de dag van vandaag zichtbaar en voelbaar zijn, en is ernstig tekort gedaan aan het leed dat is veroorzaakt en dat nog steeds van invloed is op de nazaten van tot slaaf gemaakten.

Uit de kabinetsreactie van 19 december 2022 volgt dat de subsidieregeling voor maatschappelijke initiatieven is bedoeld om de bewustwording over dit gedeelde verleden in de huidige samenleving te vergroten.

² P.M. updaten met reactie internetconsultatie.

³ Kamerstuk 35570-VII nr. 106

⁴ Kamerstuk 36284-1

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het beschikbaar stellen van deze subsidieregeling biedt een opening voor de bredere erkenning en inbedding van het Trans-Atlantisch slavernijverleden en de rol van Nederland hierin.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel van de ministeriële regeling is het opzetten van een subsidieregeling voor sociale en maatschappelijke initiatieven gericht op het vergroten van de bewustwording, de erkenning, de herdenking en doorwerking van het Trans-Atlantische slavernijverleden in en voor het Caribisch deel van het Koninkrijk.

- b) [Aan welke duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\) en brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

De doelen dragen bij aan tegengaan van ongelijkheid, non-discriminatie en gelijke kansen (SDG 10). Daarnaast heeft de regeling invloed op opleiding en onderwijs (SDG 4) en een veilige en vreedzame samenleving (SDG's 11 en 16).

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Het subsidiëren van maatschappelijke initiatieven kan alleen door het opstellen van een formele subsidieregeling.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

N.v.t.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

n.v.t.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Op de regeling zijn een staatssteuntoets, wetgevingstoets en regeldruk toets van toepassing. Deze zullen worden uitgevoerd tijdens de internetconsultatie periode.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

De subsidieregeling wordt verdeeld in drie onderdelen:

1. Een subsidie voor het professionaliseren van grassroots organisaties;
2. Een subsidie voor gemeenschap versterkende initiatieven;
3. Een subsidie voor substantiële impact initiatieven.

In de regeling zijn twee initiatieven opgenomen om de betrokkenheid van grassroots organisaties te bevorderen:

1. De voucher kan door grassroots organisaties worden ingezet voor de professionalisering en versterking van hun organisatie.
2. Grotere gevestigde organisaties die samenwerken met grassroots organisaties voor hun initiatief of grassroots organisaties opnemen in hun project krijgen een hogere rangschikking bij de beoordeling van hun aanvraag.

Door gerichte ondersteuning te bieden aan grassroots initiatieven wordt beoogd duurzame verandering te bewerkstelligen, maar ook om de veerkracht en betrokkenheid binnen de gemeenschappen te versterken.

Conform wens van de gemeenschap wordt bij het toekenningsproces gebruik gemaakt van een onafhankelijke en divers samengestelde commissie (met o.a. ervaring met samenwerking met grassroots organisaties en specifiek affiniteit met het Caribisch deel van het Koninkrijk) die adviseert over de rangschikking van de aanvragen voor bedragen vanaf €25.000.

Er wordt in de regeling ook geen toepassing gegeven aan het *first come first serve* principe om te voorkomen dat grotere professionele organisaties, die sneller volledige aanvragen kunnen schrijven, als enige in aanmerking komen voor het subsidiegeld. Uitgangspunt van de regeling is laagdrempelig- en toegankelijkheid.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));

- brede maatschappelijke impact?

Vanuit de gemeenschap van nazaten is aangegeven dat bij eerdere initiatieven grotere organisaties voornamelijk in aanmerking kwamen voor subsidies. Hiermee werden de vele grassroots organisaties die actief zijn op dit onderwerp gepasseerd. Het voorstel houdt hier rekening mee door kleinere organisaties de kans te geven om verder te professionaliseren. Aanvragen voor de professionalisering voucher brengen bijvoorbeeld minimale verantwoordingsverplichtingen met zich mee, en de aanvraag voor zodanige voucher is maximaal twee keer mogelijk. Daarnaast mogen er voor verschillende projecten, meerdere aanvragen worden ingediend gedurende de loop van de regeling. Een kleine organisatie zou er dus voor kunnen kiezen eerst te gaan professionaliseren met de voucher, en vervolgens voor grotere projecten een aanvraag kunnen indienen.

Bij alle aanvragen die binnenkomen wordt er getoetst of de aanvraag voldoende aansluit op de doelen van de regeling:

- een beter begrip van de doorwerking van het slavernijverleden en het tegengaan van de gevolgen van de doorwerking van het slavernijverleden in het heden;
- de verwerking van het slavernijverleden;
- het bevorderen van kennis en bewustwording over het slavernijverleden; of
- de erkenning en herdenking van het slavernijverleden.

Hiernaast is er een extra kwalitatieve beoordeling door de adviescommissie die bij aanvragen vanaf €25.000 zal plaatsvinden.

Ten slotte wordt er rekening gehouden met het doenvermogen doordat er een hersteltijd van 2 weken is opgenomen in de regeling. Aanvragen die niet compleet zijn bij indiening zullen hier bericht over ontvangen en 2 weken de tijd krijgen om de aanvraag aan te vullen zodat deze toch meegenomen kan worden in de beoordeling.

- c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het is niet met zekerheid te zeggen dat er voor elk onderdeel nu het juiste subsidieplafond is gesteld en er voldoende ruimte is voor de beoordeling. Om deze reden is er flexibiliteit in de regeling ingebouwd door de aanvraagtijdvakken en subsidieplafonds alleen nog maar voor 2024 en 2025 vast te leggen.

- d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Na de eerste anderhalf jaar van de regeling wordt er geëvalueerd of de aanvraagtijdvakken en subsidieplafonds passend zijn bij de aantallen aanvragen die zijn binnen gekomen. Na afloop van de regeling vindt er een evaluatie van de subsidieregeling plaats.